

A rádió műsorát hallgatják majd

Finom lesz az ünnepi káposzta

Csak már jöjjön a család

Illatozzék a karácsonyfa

Számos népszokás és hagyomány kapcsolódik a téli ünnepekhez, a legelterjedtebb a feldíszített fenyő, a karácsonyfa állításának szokása. Nem ez a legősibb jelképe a szeretet és béke ünnepének – hanem a jászol, amelyről a Szentírásban olvashatunk, ahol Mária a kisdedet bepólyálta és letette, még sincs olyan lakás, ahol legalább a fenyőág ne illatozna. A mai közismert gyümölcsökkel, édességgel, gyertyával feldíszített fenyőállítás szokása csak a 18. században, német földről kiindulva terjedt el mifelénk. Nem fontos sokat költeni ahhoz, hogy szép és illatos díszek kerüljenek a fára, csak szét kell néznünk a háztartásban. Szegfűszeggel teleszúrt mandarin, amely gemkapoccsal akasztható fel, aranyszállal összekötött fahéjrudacskák, fényes papírba csomagolt dió, amelyre cérnát rögzítünk, fűtőtesten kiszáradt citrom- és narancskarikák, tüvel cérnára fűzött mazsola. Az ügyesebbek só, liszt és víz keverékéből olajos kézzel gyúrhatnak a süteményekhez hasonlóan kiszaggatott formákat, amelyek néhány napos száradás után kifesthetők, a fenyőfára akaszthatók.

Karácsony melege a tanyákon

Régi időkre, hagyományokra emlékeznek meleg szívvel az ott élők

Buzita csendes kis tanyatelepülés Nyírácsádtól néhány kilométerre. Évtizedek óta kövesút vezet az arra járó, mégis, ahogy elfogy az aszfaltcsík, az ember úgy érzi, vége a világnak. Út innen már nem vezet sehová, csak erdőn, mezőn, árkon, bokron át... Buzitán egyre csendesebbek a hétköznapiak, de még az ünnepek is. – Nem így volt ez valamikor! – meséli Szvára Jánosné Juliska néni, aki párjával együtt nemrég töltötte a hetvenet, s egész életükben a tanyán laktak. – Amikor fiatalok voltunk, jóval többen kötöttek ide az életüket, hangosak voltak a hétköznapiak, a jeles napokon pedig együtt ünnepelt az egész tanya. A karácsony volt talán a legnagyobb ünnep. Szenteste előtt kalácsot sütöttünk, mákosat és persze diósat is, feldíszítettük a fenyőfát, s alig vártuk, hogy elindulhassunk kántálni. Juliska néniék elénekelték három-négy karácsonyi dalt. Jutott néhány szelet kalács, a legényeknek egy-egy kupica fűszeres forralt bor, azután a házigazdákkal együtt indultak tovább. A kántálás végére együtt volt szinte az egész tanya.

A legények nélkül nem ment

Juliska néninek az emlékeket idézve kedves kis történet jut eszébe. Még ma is megmosolyogja az esetet, amikor a lányok elhatározták, egyedül mennek kántálni. A próbákon aztán hamar kiderült, legények nélkül még

Feldíszítik a karácsonyfát

az éneklés sem az igazi. – Aranyos, ezüstös volt régen a karácsony Buzitán – kapcsolódik be a beszélgetésbe Jani bácsi. Nem csak kántáltunk, de bizony betlehemmel is jártunk. Már hetekkel az ünnep előtt elkezdődött a készülődés, megépítettük a jászolt, feldíszítettük a forgós csillagokat. A lányok nevetgélve próbálgatták a fiúk hosszú ujjú, fehér ingeit, merthogy ők voltak az angyalok, sőt választottunk az „öregnek”, még csörgős botot is faragtunk neki. Én voltam az első pásztor – mondja büszkén Jani bácsi, s olyan szaporán kezdi mondani a beköszöntő versikéket, mintha tegnap játszották volna. Juliska néni azután arról az időről mesél, amikor a gyerekei cseperedni kezdtek. – A tanító néni kará-

csonyra kis műsort állított össze a gyerekekkel, amit az iskolában adtak elő. Verseltek, énekeltek, mi meg úgy ültünk, mint a színházban.

Akkor igazi, ha együtt a család

Szváraéknál mindig fontos ünnep volt a karácsony. Amíg a gyerekek kicsik voltak, ők várták nagyot, a Jézuskát, szaloncukrot és egy-egy hasznos ruhadarabot, vagy lábbelit találtak a fa alatt. Ma pedig már Juliska néni és Jani bácsi várják haza a családot. Néhány éve még az unokák díszítették a fát, tavaly már csak ketten aggatták a díszeket. – A hétköznapiakon ritkábban találkozunk, tanul, dolgozik mindenki, folyton rohannak, de az ünnep csak akkor igazi, ha együtt van a család. A régi iskolában kialakított imaterembe minden karácsonykor eljön a tiszteletes, ilyenkor Juliska néni is elmegy a „templomba”. Jani bácsi inkább otthon imádkozik. Szváraék természetesen az idén is díszítenek fát, a kalács sem maradhat el. Még káposztát is savanyítottak, mert Jani bácsi karácsonykor már csak savanyú bundában szereti a tölteléket. Eljönnek majd a gyerekek, az unokák, ha pedig ketten maradnak, a hosszú estéken biztosan előkerül a több mint félszáz éves imakönyv, Jani bácsi pedig addig tekeri a kis rádió gombját, míg nem talál kedvére való ünnepi műsort.